

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára házhoz hordással vagy postán küldve:		Hirdetmény a bányegődjön felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért ígdtattatik be. Lapunk számára hirdeseket felvesznek Budapestben: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz. Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf, Hrdlicka Vincze.	A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyüiltérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsor: 10 kr. fizetendő. Kéziratok nem küldetnek vissza.
Egy évre	8 frt. — kr.		
Fél évre	4 frt. — kr.		
Negyed évre	2 frt. — kr.		
Bérmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.			

Az olvasóhoz.

Pályafutásunk fél éve letelvén a mai számmal egy új korszakba léptünk. — Lapunk iránya, szelleme marad a régi, csupán a beosztásban történik csekély változtatás, a mennyiben többek különösen, öregebbek kértére, jövőre a beszélek is cicero betűkkel fognak nyomtatni.

Előfizetési felhívás

„SZÉKESFEJÉRVÁR”
társadalmi hetilap július—szeptemb.
negyedévi folyamára.

A lap ára:

Negyedévre 2 frt.
Fél évre 4 frt.

Az új évnegyed közeledtével mi is hódolva régi szokásnak felhívjuk lapunk olvasóit, hogy a jövőre is inkább bizsszunk, mert eddig is oly szép pártolásnak örvendett lapunk, a milyennel kevés vidéki lap dicsekedhetik.

Lapunk iránya teljesen megfelelt ama célnak, melyet eddig elérni kitűzött s megfelelt egyszersmind közönségünk óhajának, mit onnét észlelhetünk leginkább, ha pártolóink nagy számán áttekin-tünk.

Kérjük most újra a pártoló közönséget, s különösen kérjük lapunk barátait, hogy azt ismerőseik körébe terjesszék, mert szellemileg csak úgy virulhat fel — a tetemes kiadások mellett — ha anyagilag is kellőleg támogatattik.

Kérjük továbbá lapunk eddigi előfizetőit, miszerint az előfizetéseket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fenakadást történjék.

Előfizetési pénzek Klökner Péter lapkiadóhoz czimzandók, ezek beküldésére ajánljuk a posta- utalványokat, melyek bérmentesítve csak 5 krba kerülnek.

Székesfejérvár, 1877. jun. 30.

Tekintetes szerkesztő ur!

Városunknak egy féltékenyen ápolt, s hosszu évek során át áldozatokkal fentartott gyermekéről: a helybeli főreáltanodáról szölok néhány szót. — Intézetünk az értesítő szerint fennállásának eddigé 23. évét futotta meg. Nagy idő, annyival is inkább, mert sokszor volt válságos, jó és rossz napokkal terhes. Sokszor voltunk már kétségbeesve is fenmaradása felett; azt hittük aranykorát gyorsan túlélte, s rohan a hanyatlás felé; midőn egy utolsó erőfeszítés kiemelte romjaiból, s ma kell meggyőződnünk róla, hogy a gyermek életképes. Bizonyítéka volt ennek az intézet kibocsájtási ünnepélye; a melynek f. hó 29-ikén tanuja lenni szerencsés voltam; s meg nem állhatom, hogy rövid értesítést ne hozzak róla, ha tek. szerkesztő ur szivesen fogadja soraimat.

Az ünnepély a nagy templomban, szokásos „Te Deum”-mal kezdődött; mely után az ifjúság, az intézet egyik nagytermében gyülemlt össze. A vendégkoszoru nagyon gyér volt; s közöny-e, nem-e a város atyái részéről, hogy csak egyetlenegy képviselő, tek. Prihék Antal volt jelen — nem tudom. Megnyitónak az ifjúság nagy költőnk „Szózat”-át énekelte s csakugyan mindenkit meglepett a szabatos harmonia, mely szép eredmény Aujezdsky A. tanár ur s az igazgató fáradozásainak köszönhető.

Ezután szavalás következett, magyar, német és francia nyelven, bár itt a siker gyengébbnek látszott, mivel a fiuk 6. osztályban erre még fiatalok; de mindazáltal nagyon helyeseljük az illető tanár urak törekvéseit, ha súlyt fektetnek azon műveltségre is, mely a szoroson realistikus methodussal, bizony nem érhető el. Különb is nem a színészies pathos, vagy gesticulatio volt itt a főczél, hanem hogy az idegen nyelvek felfogásában s azok kifejtésében minő eredményt értek el a tanítványok, miről csak igen előnyös meggyőződést szerzhettünk.

Pénzügyi volt az ünnepélynek igazgató jeles zárbeszéde. Hangsúlyozta ő a nehézségeket, melyek közt az új tanári kar szervekedett, midőn oly zilált viszonyok között vette át a reálistkola vezetését; most azonban a lefolyt küzdelemteljes év végén elmondhatja nyugodt önérettel a reálistkola igazgatója, hogy emelkedett náluk a szorgalom, s növekedtek a tanulásban, ugy szinte tegelem és erkölcsösségben. A tanulók száma megfogyott ugyan; de épen azért nincsen semmi megtörve, mert kevesült a salak, a mi tudvaleőleg hátrányos befolyásu az egészséges anyagra.

Mellesleg megjegyzem, hogy e sorok írója nem tartozik azok közé, kik a múlt évben eltávozott tanári kartól minden elismerést megtagadnak. Ismerem nagyrészt a tőlük eltávozott tanítványoknak s tudnék példákat felhozni, hogy többen közülök akár a műgyetemen, selmezi akademián, vagy gazdasági intézeteken jeles eredményt mutathattak fel. A tanítvány pedig jellemzi mesterét.

Tény azonban, hogy midőn már a tanárikar a válság előestéjén állott, hanyatlásnak indult a reálistkola, viszonyai összebonyolodtak, s mint főnebb kifejeztem az intézmény romokba dűlni látszott; — mi okozta ezt? a bizonytalan jövőnek tudata, vagy egyéb nyomasztó körülmények? nem bolygatom. Örülünk az újja születésnek, miben első tényező a városnak nemes áldozatkészsége; s ebből kifolyólag fő mozdító erő, az új tanári kar buzgalma volt.

Ezen új testületnek helyzete pedig kétszeresen nehéz lehetett, mert először az aligismert viszonyok nehézségeivel, azután meg a hiányokkal kelle megküzdenniök. — Hogy lehetőleg legyőzték mindkettőt, mutatja az évi eredmény. Ha 100 tanuló közül 25 lett elégtelen, vagyis 25% teszi a bukottak arányát, ezt az igazgató ur kifejezése szerint nem túlszigor, hanem az igazságos bírálat okozta; mi még hozzátehetjük, hogy a polyvának kirotálása mindig csak üdvös és hasznos lehet, s ez esetben a főnebbi arány egészen helyes az előtt, ki ismeri „azt a proletár népséget, mely nyüge a reálistkolának.”*) Ez a népség azonban tisztul, és lassankint végkép ki-

*) A reálistanodai értesítő vezércikkének egy kifejezése.

pusztul onnét. Ugy is kell lenni. Ma már a reálistkolát nem szabad ugy tekintenünk, mint reális képzetlenségünknek időszerű kifoltzó intézetét; teljesen tudományos intézet az, mely ha valamikor ugy most egyenrangu minden tekintetben — kivéven a classicus képzést — a gymnasiumokkal s jelenleg inkább, mint valaha, hivatott megfelelni földadatának, mely hazánkban nagyobb mértékben, mint bárhol a világon, reája nehezedik. Ilyen pályára pedig válogatott fiatalok s nem léha neveletlen tömeg szükséges. Tárgyunktól azonban ne téjünk messze.

Végzavaiban Laky igazgató ur még pár eseményt hozott fel a tanoda történetéből s főemlítette a jöveőket. Kik közül, mint legkiválóbbat Wartha V. urat, a műgyetem jeles tanárát e helyen is kiemeljük. Végül ismét szavalatok s kitűnően sikerült ének zárták be az ünnepélyt.

Legyen szabad még pár szóval röviden megemlékeznünk az intézet értesítőjéről. Mindenek előtt a bevezető lapokon Jónás János ur jeles cikke „Az iskola és a család” czimü paedagogia értekezés köti le figyelmünket. — Ezen értekezésre nézve már megjelenés napjár többetől hallottam rozsaló megjegyzéseket; — az azon cikk egyes megtámadása a reálistkoláknak; s meg nem foghatják egy érdekelte intézet értesítőjében ilyen cikk hogy jelenhetett meg.

Ha ennyi vádat nem állítunk is, azonban megvalva az igazat magunknak is olyanformán tünik föl, mintha a tanár ur paedagogiailag azt akarná bebizonyítani, hogy a reálistkolák tanuló közönsége magasabb képzésre nem érdemes és eddig csak bizonyos felekezeti iskolák képesek, számbavehető sikert felmutatni. Higyje meg t. cikkirő ur kíváncsiak vagyunk, de véghe-tetlenül, valjon melyik felekezeti iskola, az mely az ő szája-izének megfelel, katholi-kus-e, izraelita stb. a sok közül. Am ha igaz volna is állítása, a reálistkolák szük-ségessége, s haszna sokkal világosabb, — hogysen az bizonyítgatásra szorulna. Igazolja ezt az élet, s beismerte a magas kor-mány midőn azokat mindenütt újjászerve-zetel rendelte; legújabb törvényei alapján. Lassankint eljövend az idő, midőn még a legfogyultabb is kénytelen lesz levallani, hogy a reálistkolák azok, melyek a praxis ezen korában egyedül vannak hivatva a gyakorlati élet realistikus irányára a kellő készitést megadni. A megelőző időszak a gymnasiumoké volt; jövőben nem pusztán ezeké lesz a tér, mert a reálistkolák szinte elfoglalják az őket jogosan megillető sze-repet.

De mivel a reálistkolák nem felekezeti-ek, merné-e valaki állítani, hogy nincs meg az eszköz fentartani a viszonyt tanárok és szölok, tehát az iskola és család között a gyermekek nevelése érdekében. — Ugyan hát a szölok szeretete s gondosko-dása, nem-e erős kapcsol már a szölok és tanárookra nézve? kik mindketten egyazon czélt akarják t. i. a gyermekek szellemi kiképeztetését. Azon szölok, kiben szív és ész van, mindenesetre érzi a kapcsol a tanár és önmaga közt gyermeke érdekében; mert egy a természetből bele oltott érzés, a szeretet gyermeke iránt az létrehozza s lazulni nem engedi. A hol ezen érzés kihalt ott azt újra beoltani, még a vallás fensége sem leend többé képes. Egyet azonban be kell ismernünk, hogy olyan problematikus existentiák s hivatás nélküli magzatok leg-

busásabban a reálistkolák nyügere jutnak; de főnebb már említettük, hogy ez a proletár népség folyton pusztulóban van, s végkép elirtani és a reálistkolát az üdvös miniszteri rendeletek értelmében reorgoni-salni: a jöveők feladata; mert a reálistkola ma szinte olyan intézet, melynek nem inas-candidátusokat, hanem egyetemi, tudományos pályára készülődő ifjakat nevelni hivatása. — Egyébként sokat lehetne s kellene még ez ügyben elmondani, de hagyjuk másokra.

Az értesítő továbbá az intézet mult évi történetét, belügyeit, a tananyag tanul-ságos beosztását s az érdemsorozatot tartal-mazza, melyek után a város, mint az intézet protectora s fenntartója, méltán meg lehet elégedve védekezésének nevelésével.

Reálistkoláinkra azonban már a közel jövőben is, nagy kérdések vannak hátra; melyek életkérdések s létéről határoznak. Bár tekintetbe vennék a döntő körök ité-lethozataluknál a legbőleesebb szavakat:

„De minek öljük meg a gyerme-eket, ha nem halálos beteg, csak gyógyítani kell rajta?” (Deák F.)

Ohajtjuk, hogy a jövőben reálistkoláinkra, hozza meg nekünk állandóságot, békés fejlődést, midőn majd az utókor csak hálás elismeréssel emli-tendi, az atyáknak — érte hozott áldozat-tait!!!

Merengés közben.

I.
Száll-száll lassan a félhomályu köd,
Elbucszuk már a napsugár;
Lelkem mély álmokba merül az est
Csendes, lassu borulatnál.

Elmerengek a messze vidéken,
Elmerengek hosszan csendesben,
Mert hisz lelkennek ez jóbarátja,
Nyughelyemet ennél keresem.

Ennek nézem virradatát, alkonyát,
S nem szölok egymáshoz egyet sem
Hogy lehetünk mégis jó barátok?...
Hah!... mert busak vagyunk mindketten.
Arday.

Barátom naplójából.

Irtá:

Ernyei Adolf.

A véletlen hozott össze barátom nap-lójával. Anyja ugyanis felszölitott, állita-nám és rendezném össze elutazott fiamnak könyveit és szétszört irományait.

Érdekesnek tartom a napló végét kö-zölni, miután az rejtélyes magaviseletű barátom helyzetére teljes világot vet.

* * *
187*. január 10-én.

.... Olyan édes a pihenés.

Midőn az ember egész nap kénytelen peres ügyekben lötni, futni, dolgozni, perelni, czivódni, boszankodni, kisebb nagyobb mértékben kétes igazságu ügyek-ben, öszintén megvallva, néha a tisztlet-lenség, néha meg a szerénytelenség bo-szantó feyverével, s ezt a legnagyobb lelkiismeretfurdalással, telktünk egész hevével

teljesítjük, pusztán csak azért, hogy princípálisunk telhetetlen zsebébe, s a magunk kétes dicsőségét kielégítsük: akkor olyan jól esik visszavonulni, ha csak pár órára is, a város zajától a magunk csendes hajlékába — és pihenni.

Ma különösen kemény napom volt. Kora reggel megmagyarázhatatlan bágyadsággal fogtam szokott munkámhoz, s úgy főnököm, mint maguk a felek kettős erőfeszítést igényeltek.

Senkisémet tagadhatja, hogy én kedvvel dolgozom. Rám nézve a munka élvezet, s legyen az szellemileg vagy testileg fárasztó az mi hatással sincs.

De ha az ember a mások ügyében buzgólkodván egész nap; a legnagyobb lelkiismeretességgel iparkodik, minél kedvezőbb eredményt kieszközölni: nem kimél áldozatot, fáradságot, hogy ezt elérje, s mind ezért semmi, de semmi hála vagy köszönet, de még egy jó szó sem jár, legfeljebb a rideg helybenhagyás: úgy nem csoda, ha kissé lehagolt és kedvetlenek vagyunk a munka után, és — olyan édes a pihenés.

Felkeresem ilyenkor az én legjobb barátomat, előveszem hű társomat, örömben búban osztozom és vigaszomat, az én szent bibliámat... Schakespeare-t.

Mint a mezőről a sűrű kőd, ha a nap felkél, úgy tűnik lelkem elől a komorság és kedvetlenség mihelyt vele foglalkozom. Oriás szellemének lángja egy egészen új világot tár szemem elé, a melyben azután oly végtelenül jól érzem magamat. Szórakoztat, mulattat és tanít egyszerre, és mi fölségesen.

Az én lakásom csakugyan olyan, hogy ha elvégzem munkámat, a szó teljes értelmében félre vonulhatok a világ zajától, nem háborítva senki által nem zavarva semmi által. Egy ivedl a fővárosban.

Hányszor nevettem innen hű küzdelmért társaimnak, kik kergetve üze egymást, vagy együtt keresnek maguknak zajosbúnál azonos helyeken szállást, minduntalan változtatják lakásukat, s egyre vándorolnak, nyugton sehol meg nem pihenve. Persze ők meg engem nevetnek ki, meg nem foghatván, mi örömet találok az én félre eső egészen elszigetelt lakásomon. — Csak mosolyogtatok.

Ha birnátok kulcsát azon örömmel, melyet én érzek lakásomban, bizonyára nem nevetnétek, — de szívesen cserélnétek velem.

187*. január hó 12-én.

Ma szokatlan ritka vendégem volt. S... a G. urambátyám látogatott meg, kit több éve nem láttam, bár mindketten folytonosan Budapesten voltunk.

— Adjon Isten — talán tartóztatom?

— Sohasem kedves urambátyám, csak tessék bátran beszélni hozzám — válaszolék, s elvéve felöltöt, kalapot, leültettem a karosszékre rég nem látott kedves öregemet.

— Valahová készült menni az imént.

— Igen, az Orczi-kertbe egy-két órára, nagyon kellemesnek találom s tiszta csendes voltáért már egészen megszerettem, — de hát még is szívesebben töltöm ez időt kedves urambátyámmal.

— No, no pedig én mindjárt megyek is, mert én tulajdonképen küldetésben járok, és csakis azért ülök le, mert ugyancsak elfáradtam míg ide kijutottam, holott fele utat lóvonattal jártam. Míg ezeket mondá a jó öreg, folytonosan mosolygott, és szemével a legnagyobb figyelemmel vizsgálá arczomat.

— Ugy-e megváltoztam, mióta utoljára láttuk egymást.

— Egy kicsit megöregedett biz — no ne nevesse ezen, én csak szakála és bajuszát értem, mely azóta jócskán megnőtt — előnyére, és ismét csak mosolygott.

— És minő küldetésben...

— Egy meghívó.

— Urambátyám lakodalmára?

— No, ne tréfáljon, hisz tudja, hogy én az efféleket már csak a fiatalokra hagyom. Ezzel oldalzsebéből kihuz egy levelet. A pecsét helyén egy gyönyörű festett kis nefelejts csokor volt, s midőn kezembe vettem éreztem pompás illatát.

— A levelet, akarom mondani meghívót, unoka hugom Róza küldi.

E szavakat lassan vontattan mondta, előbbi vizsgatekintetét még tán megkétszerezve. Jól tudtam és éreztem ezt. A legnagyobb hidegvérűséggel hallgattam szavait, s tettem le a levelet kerek asztalkámra, egy szembunyoritással sem árulva el, mik történnek keblemben a Róza név említésénél.

— A meghívást Róza kisasszony részéről a legnagyobb kitüntetésnek veszem, s örökre hálaóra kötelezett kedves urambátyám az által, hogy ezt elhozni szíveskedett. Már azt hittem, egészen elfelejték mind.

— Ellenkezőleg, gyakran beszélünk ön felől, s kíváit Róza, tavaly is többször említette — de hát eljőjön ám.

— Ha csak lehetséges.

— Bizonyosan. No de most isten megáldjon. Nagyon sajnálom, hogy itt sorba nem nézhetem sok szép könyveit — sietek. De aztán meglátogasson új lakásomon.

— Eljövök okvetlenül kedves urambátyámhoz új lakásán, feletem szinte gépileg — s ő a már megszokott mosolylyal, kezemet megszorítva, jól szemem közé nézve, távozott.

Visszafordultam gyorsan a kis körasztalhoz, melyre az elébb, olyan tettetett közönynyel párosult hideg udvariassággal tettem le az átvett levelet feltöretlenül. Kezembe vettem a levelet, melynek látása óta szívem oly hangosan és oly nyugtalanul dobogott; néztem a kis nefelejts csokrot, s a borítékot a czimiratot hosszan-hosszan. — Ismertem azokat a szabályos biztos vonásokat, melyeken az itt-ott reszkető vonások edes nőiességet árulá el.

Felszakítottam a borítékot. Egy jótékony-czélú mulatságra szóló meghívó — egy belépti-jegy — és egy nefelejtssekkel ékített másik kis jegy volt benne. Az utolsó jegyen ez állott: „Számára szegény árvák kérelmére a mennynország nyitva léssen.” Ezt ő írta ide, az ő szép piczi kezeivel. Ez az ő írása, — és önkénytelenül ajkamhoz szoritám azt a piczi jegyet.

Te első szerelmem szép ideálja, te édes álma ifjú lelkemnek, miért ébreszted fel már alvó szívemet; miért kísérted vágyó lelkem ismét oly csábos képekkel, miknek teljesültét soha de soha el nem érem?

Mint a sebzett vad, a mely a rengetegbe húzódik, senkitől nem látva, nem szánya — s ott vérzik el: úgy vonultam én is megsebzett szívemmel, félre a nagy világtól, némán, szótlán, kerülve folyton azt, kit látni óhajtottam, kerülve azt, kit úgy szerettem.

Én elviselhettem négy hosszú évig a némaság nehéz végtelenül nehéz terhét — te nem; ha néha nagyobb erővel fogta el szívemet a vágy téged láthatni, ragyogó szemed fényes tükrében gyönyörködhetni, veled szólhatni, piczi kezdet ajkamhoz szoritani — oh mint dagadt ilyenkor keblem a kimondhatlan, kiolthatlan kéjérettől; de én visszafőttem határozott erős akarat-tal a forró vágyat, elhallgattam és — te nem. Nálam az akarat volt-e nagyobb mint nálad? az nem lehet, hisz én a megtestesült akarat nélküli, örökké töprenkedő Hamlet vagyok; vagy tán a szerelem nagyobb nálad, mint nálam? az nem lehet; hisz szerelmemnél nagyobbab a képzelet szárnyain sem alkothatni.

Te láthatatlan istenség, mond meg hát te, miért lépett a gyenge édes teremtés tévelygő utamba? És — te mosolygó kis arczkép, szent záloga egykori szerelmünknek, szólj te azzal a gyönyörű nap szem-

iddel, melyekben a képzelő agy egy édent vél láthatni — szólj mi akarsz?

Miért akarod, hogy ismét eljőjjen hozzád — beszéljek veled, s átérezzem mindazon mennyei örömet, mint azelőtt, s átérezzem mindazon pokoli kínokat, mint az előtt.

Miért nem hitt meg más? Ezer meghívót dobniék közönyösen halomra — csak te, csupán te ne hittál volna meg.

Nem megyek el e mulatságba, nem megyek, nem mehetek el.

(Folytatása következik.)

Korrajz.

Bonaparte Napoleon emlékiratai.

(Vége.)

Igy fog ez lenni, mert az idő nem teszi okossá a szenvedélyt, és valamint ez, ugy esztelenségeink és büneink is örökösök lesznek. II. Károly sokkal rosszabb apjánál, és Augustus erényei Caesarnak hibáit sem érik fel. Miként használták mindketten a még egészen új véres tapasztalást? Ha az uralkodóknak jósaága elég lenne a bajon segíteni, ugy Európának épen jelen időben volna legkevésbé oka kétségbe esnie; de a betegség az időnek jellemében fekszik. Ki fogja ezt megszabadítani az önzéstől, haszonleséstől, az aranyak telhetetlen szomjától, a húságtól s mi még ennél is rosszabb a képmutatástól, hazugságtól, szemtelen alkoskodástól, melyekkel nyilván az erénynek hódol, és titkon a bűnnek szolgál. Magasztos igazságokkal dícsékszik, melyeket nem hisz, és érzelmeiket majmol, melyeket nem érez. Ezen időben nincs egyenesszívűség, hit és bizodalom. Bár mennyire érti az alávaló szineskedés azon undorító mérget, melyet a szemtelen kívánság rothadt szívében főz — jámborkodó nyelvével csak logató mézzé édesíteni, — még is a fiu már atyjától sem engedí magát elámitatni. Mit reményelhet ily állapotban a világ még a legjobb fejedelemtől is? Antonin, Marc Aurel és Traján kellemes utónyárral melegíték az elvirult, elévült római birodalmat, de a télnek hatalmától azt meg nem ment hették. El kellett abban a buja rosznak a kevés jóval együtt vesznie, hogy a teremtést megifjítva, új tavasz jöhessen Európára.

Ezzel nem fog a népvándorlás vihara a népi fűrésztől, hogy azt a rohadásban korhadó rendeknek döglégétől megtisztítsa. A vihar benne magában fog feltámadni s folyvást dühöngeni, míg a veszni indult beteg növények, a méreg és tolvaj-növények gyökereitől kiirtva nem lesznek, — hogy az új erővel induló ifju növényzet tért, világosságot és levegőt nyerjen. A család mesterségek, az üres szöbölcséségek, a hazugságnak, tettetésnek s mindannak, mi a roszulértett miveltésnek torz képeivel rokonságban van, — veszni kell és a nyers és erős természetnek eredeti jogaival együtt győzni kell a csalárdúság s képmutatás bitorlott igényein. Csak azon hatalmas, ki ezen vihart úgy fogja tudni a földön vezetni, hogy az ne váljék duló orkánná, és a termékeny fákat is ki ne tekerje a gyümölcsöt nem termőkkel együtt, — menthen meg a népeket. Ilyen talán fog születni, de talán soha. Valjon a gondviselés palotából, vagy gnyhóból fogja-e azt választani, — megmondani nem lehet; de az első épen a legvalószínűlebb volna kívánandó; mert akkor meg lenne a világ azon görcsöktől és vonaglásoktól, azon háborúktól és veszélyektől mentve, melyek között a polgárszülöttnek előbb még trónt kellene építenie. Igaz, hogy nem volna lehetetlen ezen rettenes csüst megelőzni az által is, ha az érdemtelenség — kedvezőbb állásnak az egészet terhelő kiváltságait az egésznek javáért áldozatul hozná; de ezt reményelni nem lehet. Birni mindenik akar, adni egyik sem és így az erőhatalomnak kell határozni ott, hol a viszálykodó felek megegyezni nem tudnak. Midőn az idő őket megjavítani nem tudta, ám szálljon rájuk istennek ítélete, mely sokakban bünteti gyakran keveseknek bűneit, s a népeken bosszulja meg vezéreiknek és képviselőiknek hibáit.

Hogy a bódult kor magához térjen, s józan meggondolással, nyugodt ésszel és mérsékelt méltányossággal magát megismerje, — reményelni nem lehet. Emberek, kik istent nem hisznek, és kísértetektől félnek, kik a teremtő ést annak különféle tehetségeivel együtt a koponyának némely ügyetlen domborodásaiban tartják fogva és az álombeszéd magnetizmusról való legkalandósabb mesékkel a lelkek világába akarnak utat találni, — emberek, tele babonával vallás nélkül, fecsegő tudatlansággal gondolat és érzés nélkül, kik naponta csak azon gondolkoznak s törekednek, hogyan tegyék uszora, család, hazugság, haszonvágy ragalom, bujaság és húság által a földet fegy- és kórházzá, és eszve egy alakosnak szinlett siránkozásainál rimánkodnak; kik nem fáradnak el áhitatoskodva emberiség

s nemeslelkű önfeláldozásról csevegni, és a hol tehetik gonosz erőszakot üzni és szákmányazonjan rabolni; ezen jellemelen emberek hűség, hit és őszinteség nélkül — rosz kezesei egy boldogabb jövőnek. Képződő látnokokban, kik e kort jövendelik, ugyan nincs hiány; de hiszen mi mindent nem irtak és nyomtattak már? Csak arözön tisztíthatja ki ezen augiási ólat. Sokan az által vélik megmenthetni századunkat, ha azt a tizenötödikbe öltöztetik át. Maktacsul ragaszkodnak a holt szóhoz, s azzal hiszik a lelket lekötetheti; de a lélek nem szavakban lakik, hanem az élő emberben. Ha az ő-viselettel a régi erkölcs is visszatérhetne, ugy a reformot szabók által is végre lehetne hajtani.

Ha elmúlt életetrem visszatekintek, sokkal nem vagyok megelégyve. Álláspontom következőleg a dolgok felől nézetem is változott. De meg vagyok győződve, hogy előbbi helyzetembe visszatérve, ismét ugy cselekedném, mint előbb. Ugy látszik magunknak és másoknak, miként az idő — melyben élünk — tükröz bennünket. Változott körülmények megváltoztatják az embert. Tegyétek Caesart Camillus helyébe, és ezt fogjátok találni, nem többé Caesart. A cartlagói háboru idején Romában születve, Scipio lettem volna; az én korom és népem Napoleont kívánt.

Most bitorlónak neveznek, s mint betolakodott idegent ki akarnak kűszöbölni. Azt vélik talán, hogy én vitáni fogok a tiszteletteljes rokonságot. Nem! nekem ezen kétszínű emberekkel közösűgyem nem volt soha. Ők voltak az enyimek, nem én az övék; és azok, kik francia származásomat most tagadásba veszik, csak egy évvel előbb örömet megtagadták volna saját vérségüket, hogy rokonokkint az enyimbé hazudhassák magukat. Nem azok-e ezek, kik új nemzetségeket föl akartak vinni a sötét öskor, hogy nekem még a magas származásnak dicsőségét is megmgnsték. Én azonban azt mondam nekik: Óseim nem mennek fölül a 18-ik Brumairon. Nyomoru fecsegők! Mintha egy poros pergament pecséttel és holt írással többit érne, mint az eleven erő az emberben és az önérdem. A ki a vagyont kényelmesen örökli, jobb volna hát annál, ki azt erőfeszítéssel szerzi meg — és a jog annál szentebb lenne, minél messzebb távozik attól, kinek azt ki kelle küzdenie! Ha az ősi nemességnek becsé van, nem az ujnak kell-e köszönni azt, mely nélkül soha sem lehetett volna azzá, a mi. Csodálatos fonáksága az embernek — ki ha rajta szenvedély uralkodik, a legnyiltabb értelemmel össekuszolja a leg-elembert és elferdíti a természetesebbet.

Nem beszéle a történet, miként jöttek Pipin és Capet Hugó a francia trónra, még mielőtt Moroveusnak és Nagy Károlynak nemzetsége kihalt? Én azonban Lajos halálára nem szavaztam. A trónra ültem, mert üresen találtam azt. Nekem nem volt királyom, különben hű maradtam volna hozzá, miként kívántam, hogy hozzám hűvek maradjanak. Most midőn csak ők beszélnek, az igazságnak is az övének kell lenni. De a jövő, melynél a szidalmak a szidalmazóra megbecstelenítve hullandának vissza, megfogja itélni őket és engemet. Az ő figyelmét el nem kerülendi az, hogy én a csatatérről önként léptem le, s önként mondtam le igényekről, miként érvényesítenem még lehetett volna. Mert istenemre! ha polgárvért akarék vala ontani, a dolog nem így vált volna el. Magam meguntam már a csömörletes játékot, melyben mindig csak árulás és hazugságtól láttam környezve magamat; s bármily izetlen mesékkel ámiták is a könnyen hívő egyűgyűséget, én ugyanazon nyugodt lélekkel mentem Elba szigetére, mint melylyel a trónra léptem, és a marengói, austerliczi és jéni csatákat intéztem.

A péthi gunyiális.

Azt beszélük s megesett dolog, hogy Vahot Imre veterán írónk egyszer „Hunyady László” előadására nem mehetett el, de azért lapja másnap megjelenő számában ab in visis eldicsérte a szép darab előadását s midőn lapja megjelent: akkor tudta meg, hogy Hollói Kornelia megbetegedése miatt „Lear” királyt adták. — Az is tény, hogy Lanka Gusztáv barátunk a török sultán átutazása alkalmával valamelyik fővárosi lap újdondásza lévén, áhitatosan leírta, hogy a sultán meglátogatta Gül baba sirját, ott imádkozott, keresztet vetett magára sat, s midőn a lap megjelent: akkor sül ki, hogy a sultán nemcsak Gül baba sirjánál nem; de a czikk írásakor Budapesten sem volt. — Ha tehát ily országos kapacitások bakot löhettek, miért ne esett volna meg e lap újdondásán is az, hogy a péthi mulatságot az írászat mellől sikerülnekk mondták.

Hogy a péthi mulatságon jelen nem volt boldog olvasó megítélhesse, sikerült-e a mulatság vagy nem, megkísérlem gyöngö tollammal lerajzolni s midőn ezt tenni akarom, a laki kálvínista pap jut eszembe, a ki midőn kicsapták, megállt a falu végén s hátratekintve, leirhatlan átkot mondott

Lakra. Így valánk mi is midőn az indóház-tól visszatekintettünk Péthre, honnan annyi csömört hoztunk magunkkal De hát ne a végén, hanem a fejevári kiindulásnál kezdjük.

29-ikére virradólag megeredtek, hála Istennek, az égnek csatorná s szakait az eső kivilágos kivirradtig. — Elképzelem hány-szor kitekintett a péthi csárdás a csilagtalan égre s mennyire reszkedett, hogy mit fog csinálni egy hét óta ölogetett, sütogetett, pinczében takargatott s majd felmelegített ludseregével. Azonban szétoszlottak a fellegek s mi mintegy 160-an kiroboghattunk a fejevári indóházból. Az egész uton derült kedv volt, a fiatalok dalolt, ujjongott, mert persze szegények nem tudták, hogy enni viszik Péthre. Jobb is, mert különben mind kiugrának a vagyonablakok.

Megerkezünk s jó kedvvel vonultunk be a diadalívvel ékített fürdőudvarra, a hol sürgő-forgó pinczérés s teretlen asztalok fogadtak. Letelepedtünk s éhesek lévén reggelihez láttunk volna ha lett volna reggeli. Az egyik sört, a másik bort kért; de a sört nem lehetett meginni, mert akkor érkezett a V.-Palotáról, melegfürdőnek is forró lett volna; a bort nem lehetett meginni, mert az 1876-iki háromszor kereszti, tisztátalan, szintelen zagyvalék volt s így nem volt hátra más, mint a sört s bort a földre önteni, hogy valamely hajdu felebarátunk hátunk mögött ki ne szippantsa s ha gyomorélmegést kap, minket ne vádoljon, hogy miért nem ittuk ki orra elől a veszedelmes folyadékot. — Ha nyomda lett volna Péthben, azonnal ilyen plakátot nyomtatnunk volna: „Itt tiltva van a sörnek ivása.”

Ilyen auspiciumok alatt vártuk a 12 órát s főispán ő kegyelmessége érkezését. Meg is jött s Rozgonyi György főrendező ékes beszéddel üdvözlővén, megkezdődött 1 óra felé az ebéd utáni sóvárgás. — Az isteni gondviselés igen helyesen intézte sorunkat, midőn elrejté előttünk halálunk idejét és óráját. A multság rendező bizottság bölcsesége és tapintata is abban az egyben tünik ki, hogy ebéd előtt nem eresztett senkit a konyhába, nehogy meglátván a csapást, mely réd vár, futásnak eredve, megszakadással nyugaljon el Péthtől a mennyire csak lehet, és győzi.

A főzés művészetének munszája álljon mellém, gőzölgön belém ihletet, hogy méltóan megénekelhessem azt az étlapot, a mely Bernát Gazsi országos híre kapott, de csak kéziratban maradt éltájjától nem sokat különbözött.

„Lepullasi ebéd ezüst terítékre“ ez volt a j szó, a melyly sok embert kicsaltak a péthi mulatságra és mi volt a teríték? Palotai polgártársainkól összekérgetett kés, villa és plékkanál. — Plékkanál? azzal is lehet enni, ha van mit, csak ne lett volna oly éles, mint a borotva, ugy hogy midőn felkeltünk az asztaltól, azt mondák rólunk: „véres száju fejérmegyeiek.“ Paraszt villa? azzal is lehet enni, ha két vagy három ága van; de midőn az én villámnak szélső ága hiányzott, az életben lévő középső meg görbe volt, ugyan hogyan ehettem volna azzal, midőn nem volt mit enni? A Fejérvárról került csinos tányérokra asztalkendő is volt helyezve; de nem mind asztalkendő, hanem törülköző, alsó-szoknya darab, fél abrosz. Nekem véletlenül egy alsó-szoknya darab jutott s ez volt a rozsz ebédért minden kárpótlásom s vigasztalásom.

Letelepedtünk a szin alá egy czölöpökre állított asztal fejéhez s hordták a levest; de mi hozzánk nem, mert a kilencz asztalhoz csak 7 levesmért kanál volt s nekünk várnunk kellett, míg a hét asztal ki-méri magát. — Oh bár vártunk volna mai napig, bár mult volna el tőlünk a keserű pohár; de mi nem vártunk, oda rendeltük a tálat s mertük saját plékkanalunkkal a sós meleg lábvizet, melyben három napos májból készített néhány darab májgombóc uszkált, ugy mint a boldogult Fekete János barátunk által megénekelte csöszki czirom az adriai tenger színén. Azt mondja a szentírás: „boldogok a kik nem látnak és mégis hisznek;“ én meg azt mondom, hogy boldogok a kik látták e gombócot és nem ettek belőle. Jobban beleillett volna ágyuba, mint leveses tálba s nem tett volna olyan kárt senki hátában, vagy czombjában, mint tett a neki gyűrűközők gyomrában. Lábvíz után kaptunk rákot. Bár ne kaptunk volna, mert az nem volt egyéb, mint posványból kiszedett, párszor megöblített, langyos vízben felmelegített, piros lajlilba bujtatott ollós béka. Mi a kik asztalfőre jutottunk, kikapkodtuk, oh miért is tettük ezt? s valóban örök halálra köteleztük azokat, a kiknek nem jutott, mert legalább nem tudják, hogy mit szenved az a ki ilyen rákot csak megköstöl is.

Rák után jött sonka és marha nyelv. Hogy azonban a péthi csárdás meg ne nehezeltjen rám, mert ki tudja a kegyetlen sors nem vet e valaha Péthre s akkor gombóc és rák helyet nadragulyát, bölöndököt s maszlagot ne tálaljon elem, részrehajlatlanul kimondom, hogy ez tühélet volt; de annál nagyobb csapás az asztal végén ülőkre nézve, mert azt a néhány szeletet ott az asztalfőn csakhamar feláldoztuk s nekik

jól kellett lakniok azon édes tudattal, hogy sonka is került a mi asztalunkhoz.

A marhanyelvet marbahu váltotta fel, s még csak most lett kelete az én tyúk-szemvágó késemnek, mert annak a főtelen zsidóbörtaplónak a polgártársaktól összekoedált késsel sehogysem lehetett ártani. A kinek jó foga volt, rágott, a rozsz foguak pedig nézték, hogy mikép szenvednek a jó foguak.

Még csak most jött valami, oh bár ne is jött volna. Hordó fenekén összekapart, avas téjfüllel fölhábat s néhány darab ludhussal kipitykézett dohos káposzta. — Az 1849-iki oroszok megették a nyers tököt, ugorkát, krumplit, csicsókát a nélkül, hogy fájdalom! ártalmukra szolgált volna; de ha ezt a kolyvalékat megessük okvetlenül tengeri betegséget kapunk, és mégis találkoztunk a ki egyre kiabálta: „káposztát, káposztát!“ Atyám! bocsáss meg neki, mert nem tudta, hogy mit cselekszik.

Kiállván a négyes penitenciát, következett a téstás, mely nem volt egyéb, mincseresznye rétes, csakhogy sajnos! cseresznye helyett magvaválatlan meggy volt a gyomrában s jaj volt annak, a ki a külszínnek engedve molón beharapott s foga meggy-magba ütöközött.

Szóljak-e a pecsenyeről? — Hogyne, hiszen ez a legérdekesebb. Megelőző napokon leült a megsütött, pinczében takargatott s a mulatság, vagy kinszenvedés napján felmelegített nyálkás ludhus képviselte a pecsenyét. — P... y barátunknak ebből sem jutott, mert ő szomszédja épen az utolsó falatot vette ki orra elől. — Ha nincs pecsenye eszem salátát, majd eszem hozzá pecsenyét otthon — gondolá magában s jól kimert a salátából, a mely olaj s eczetnek színévilágát sem látta. — A löhere eczet és olaj nélkül is tápláló — gondolá magában s neki gyűrűközőt a nyers salátának s falta is, míg darab mosogató rongy nem akadt villája alá. — No ezt már eczettel, olajjal sem szeretem — gondolá magában s ott hagyta a maradék salátát és mosogató rongyot. — Helyesen, mert ez nem volt belealkudva az ebédbe.

Mi piroslik ott a sikon távolban? Eper és cseresznye, mert azt is hoztak, csakhogy az eper tisztítatlan volt a mint kijött a természet és eprész leány kezéből s találtatott benne haj, gyapju, pókháló, fűszál, szóval minden a mi az erdő hús árnyában található; a cseresznye pedig törődött, rothadt, így mind kettő ehetetlen volt.

Csitt! a kávét ne emlisse senki, mert még most is valami különöset érnek attól az egy kortytól. Azt beszélük, hogy midőn M. I. barátunk gazdáikodott s szőlőjébe napszámokat fogadott, 60 kr-ért, azt kérdezte tőle: „kapunk-e bort? Igen! felelé M. barátunk. Akkor 80 kr. lesz a napszám, ha teus uram borából innunk kell. M. I. barátunknak ezt a maradék borát vette meg a péthi csárdás s ebből adott nekünk két deziliter 15 o. é. kr-ért.

Igy ért véget a péthi gunyidás és mi azon gondolatot keltünk fel az asztaltól: hogyan merészt ez az ember ilyen ebédet adni, holott tudja, hogy a statárium ki van hirdetve Veszprém megyében.

Ebéd alatt Jurasek Ferenc v. főjegyző köszöntötte fel a nap hőseit, mire az lelkes beszédben válaszolt. Ebéd után pedig Bezerédi Gyula veszprém megyei alispán üdvözlő távirata olvasatott fel.

Czoki immet! — mint Mokány Berezi szokta mondani: azaz félre a péthi csárdással, most kezdődött a selyemélet. Rázendült a zene, talpra pattant a fiatalok, pördült a szebbnél szebb szűzserg, csucsorodott a kedv s pillanat alatt nem hátunkban, hanem talpunk alatt volt a péthi ebéd és tapostuk míg jel nem adott az indulásra.

Az indóházról visszatekintettünk Péthre s nem mondom, mert nem mondatom meg a mit mondtunk; de azt mondom a mit gondoltunk: kár volt a konyhaajtóktól oly messzire menni s előbb kellett volna meg-gondolni, hogy mindenütt jó; de még is legjobb otthon.

Egy öt forintos részvényes.

KÖZGAZDÁSZAT.

Az új szőlő-ültetvények gondozása.

Ha az elültetett szőlővesszőket magukra hagynók, hogy már most Isten nevében nőjenek, nagyon hibáznánk, mert annyit tenne az, mint pénzünket a földre ásní, hogy ott magától kamatozzék! — Igen is, szőlő-ültetvényeinket ép annyi gondozásban kell részesítenünk, mint megszületett csecsemő gyermekeket. Az ültetvények gondozása általában abban áll, hogy ki ne száradjanak, ki ne fagyjanak, továbbá tisztán tartassanak minden beléjük köthető burjánból, s földjök porhanyó maradjon. Hogy szárazság ellen az öntözés, a fagyás ellen a befedés használ, azt mindenki tudja s már említettük is.

A föld tisztán tartása és porhanyósítása többszöri kapálás által eszközöltek. Hány-szor kelljen az ültetés utáni első években az új ültetvények talaját megkapálni, azaz felbolygatni, azt papiron szá-

bályozni fölösleges, minden józan gondolkodású gazda maga beláthatván annak mikor és hány-szor leendő szükségét a körülményből; ha pl. a gaz gyorsan felveszi a telket, ha a föld természeténél fogva esős idők után megkövül, mintegy kőkeményyé válik stb. azonnal ajánlva van a kapálás, legjobb körülmények közt is 2-3-szor megkapálendő az ültetvény az első években, ha másért nem is, legalább azért, hogy a föld forgatván, lazává té-tetvén, a levegőt könnyen magába vehesse, mi a fejlődési belerőt a növényben igen előmozdítja.

Hogy az első évi hajtásokat a második évben sokan félévelnyire visszametszik, nem helyeselhetni mert a tapasztalás tanúsága szerint az első évi hajtások meg-hagyása mellett a fej, mely a szemek s általában a hajtások tárházát tekintendő, magát tökéletesebben kiképi és kellő életerőt nyer, hanem czélzerű igemis a harmadik évben február vagy márczius hóban a mint t. i. az idő engedi, az első két évi vessző-hajtásokat két szemre visszametszeni, a gyenge hajtásokat pedig egy szemre.

Tapasztalhatja a vizsgálódó gazda, hogy a szőlőt ott, hol a világosság, meleg-ség és nedvesség mintegy összesített erővel hatnak a szőlőtökre t. i. annak azon részére, mely a földszínehez legközelebb van, legdúsabban parkodik hajtani a gyökérzetet, minek következtében a mely gazdag a földszí-néhezközel a gyökérzet, ép annyira satnya alább, hol legtöbb szükség volna rá s épen ez okból az ilyen töké többet szenvednek, mert a hideg, meleg és esővíz ha túlbőség-ben van, legközelebb kapja martalékul a felső gyökérzet; azon kell tehát lenni, hogy a felső gyökérzet képződését mérsékeljük és az alábbiaknak adjunk alkalmat a gazdagabb fejlődésre, mi ugy történik meg, ha tavasszal, mielőtt a szőlő nedve kerin-gésbe jönné vagyis hajtani kezdene, a töké körül föld kiemeltek s a gyökörtörzs felső hajtásai az ugynevezett harmatgyökerek eltávolítottak. Ezen miveletet a szőlőnyitás alkalmával nemcsak az új ültetvényeknél, hanem az idősebb tökéknél is lehet gyakorolni.

Ha a telek felforgatása alkalmával megtrágyáztatott, de az azóta lefolyt két év alatt nem, most a harmadik évben ideje van, hogy a telek termékenységére új trá-gyázása által is emeltessek. — Vigyáznunk kell azonban, hogy a vagy erős, igen heves vagy rozsul alkalmazott trágya a gyöngye növények, gyöngye gyökzsalaknak ártalmára ne legyen; mert nemcsak a heves, hanem a rozsul alkalmazott trágya is kiegészíti a növényt; azért óvatosan kell az alkalmazni, t. i. a sorok közepén kell a trágyát a földdel elegyíteni; így aztán a téli nedvesség a trágyának feloldható részeit feloldja s egy-szersmind magával együtt szivárogyva elve-zeti azokat az oldalvást s körös-körül ki-terjeszkedő szívó gyökzsalakhoz, mint termékenyítő tápanyagokat. □

HELYHATÓSÁGI.

A központi választmány tagjainak.

Az országgyűlési képviselőválasztók 1878. évi névjegyzékének kiigazítására hivatott küldöttségek munkálataikat már bevégezvén, ennek alapján az ideigle-nes névjegyzékek betűsoros össze-állítása és az 1876. XVIII. tok. értelmébeni intézkedések megrendelése végett folyó évi július hó 7-én délelőtt 10 óra kor tanácskozányt tartatik, melyre a központi választmány érdemes tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

Székesfehérvárott, 1877-ik évi június hó 28-án.

Báró Miske Imre, Fejérmegye alispánja, a központi választmány elnöke.

HIRTÁRCZA.

Helyi hírek.

— Lapunk mai számát minden volt előfizetőnknek megküldjük, s egyszersmind kérjük őket, hogy az előfizetést megújítani sziveskedjenek. A lap előfizetési ára a július-aug.-szept. évnegyedre 2 frt. s a július-decemb. félévre 4 frt. Ajánljuk lapunkat a nagy közönség figyelmébe.

— A városi bizottság e hó 2-án közgyűlést tartott. Az ülésen a bizottsági tagok közép számal jelentek meg, mit nem is lehet csodálni a nagy dolg idő miatt, azért a gyűlések tartását ily alkalmakkor egy időre behalhetne szüntetni, — kivéve, ha fontos és sürgős tárgy kerül szónyegre. A gyűlésen főispán ur távollétében, miután országos dolgokkal van Budapesten elfog-lalva, Novák Kálmán polgármester elnö-költ. A legközelebbi ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése után, megke-ződött a tárgysorozat szerint az ügyek tárgyalása. — Elnöklő polgármester ur bejelenti, hogy a kórházi orvosi állásról Hellensteiner Károly aggkora miatt le-

mondott egyszersmind annak kérvénye nyugdíj megadása iránt felolvastatik. A lemondás tudomásul vétetett, a megürlt állás választás utján jövőre fog betöltetni. Azonban a nyugdíj iránti kérvény, hosszú és éles vitára adott alkalmat. E tárgyalás volt a gyűlés legérdekesebb pontja. Nagy számmal voltak szónokok, kik a nyugdíj iránti kérvényt jó vagyoni helyzete miatt, elutasítani akarták; de voltak sokan a lemondott hosszu szolgálatát tekintetbe véve, a nyugdíj megadása mellett. A majd nem óra hosszat tartó vita után, szava-zásra került a sor, és 23 szavazattal 17 ellen a 300 frt. évi nyugdíj megszavaz-tatott. — Ezután a gyűlésnek több érde-kes tárgya nem volt s inkább belkezelési és magán érdekű s az ülés 11 órakor már bevégeztetett. A jövő rendes közgyűlés augusztus hó első napjaiban fog meg-tartatni.

— Topler István reáltanár jul. 2-kán vezette oltárboz Márkus Emilia kisasszonyt, Márkus István volt királyi ügyész derék leányát. Ismerve a jól s háziasan nevelt kisasszonyt, bátran mondhatjuk, hogy a tisztelt tanár ur ternőt csinált s kívánjuk, hogy egész házias életök mézes hét legyen.

— Az ipar-és gazdasági kiállításra teendő előleges intézkedések végett a hely-beli iparosok vasárnapra hivattak össze ta-nácskozásra, melyen is a városház nagy-teremben számosan megjelentek. A kiállítás rokonszenvesen fogadtatott s a felszólalások szerint iparosaink örömmel üdvözölték a szép eszme megvalósítását. Ez alkalmal azonban a 100-as bizottság még nem ala-kított meg, hanem azon határozat mon-datott ki, hogy minden iparágból az iparo-sok a százas bizottságba beválasztandók névsorát összeállítják, s a szervező bizottság-nak az alakulás megtétele végett átadják. Öszintén örvendünk, hogy iparosaink ily rokonszenvesen fogadták az iparkiállítás eszméjét.

— A péthi nyári multság bevételéből 166 frt. 50 kr. tiszta bevétel fennmaradt, melynek fele 83 frt. 25 kr. a rendezőség által a városi árva-háznak, másik fele 83 frt. 25 kr. pedig a megyei kórháznak adomá-nyoztatott.

— Czöbor Béla városunk derék szü-löttjét s lapunk munkatársát a vallás-és közoktatási m. kir. miniszter a keresztény műarchaeológiából s a symbolikából egy-temi magántanárá lett kiegészítés folytán, ezen minőségben megerősítette.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon ne-mesleltű emberbarátok, kik boldogult nőm hűlt tetemeit f. hó 2-kán a hosszueteműi sírkertbe kikisérni szivesek voltak, fogad-ják szívből eredt halás köszönetem. Kelt Székesfehérváron, 1877. jul. 3-án. Hár y János, kir. telektörvényszéki kiadó.

— Reáltanócnak ez évi értesítőjét megkaptuk. Az értesítő Jónás Jánosnak az „iskola és család“-ról czimú érte-kezését közli a első lapokon; azután a ta-nodai értesítések közöltetnek, melyek szerint 16 tanár működött ez évben a tanodában. Tanuló volt 236. Az értesítőben részletes tudomást szereztünk a tanoda bel életéről, a tanszerekről, könyvtárákról, segély-egy-letről, melyek mind haladó állapotban vannak. Reáltanócnak emlékedése felett különben örülnünk kell s őszintén sajnál-juk, hogy 8 osztálynál nem lett átalakítva.

— Történelmi naptár. Városunk s me-gyénk multját tekintve július hó történelmi eseményekben gazdag. Július hóban a kö-vetkező eseményeket jegyezzük fel: Július 14-én 1161-ben II. László királylyá koronáztatott; — július 16-án 1342-ben Róbert Károly magyar király a hajdani nagytem-lomban eltemettetett; — július 17-én 1440. I. Ulászló megkoronáztatott a sz. István sírjából annak fejről levett koronával; — július 19-én 1540. Zápolya János az utolsó vegyesházbeli magyar király eltemettetett; — július 20 kán 1290-ben III. Endre az utolsó Árdádházi király városunkban meg-koronáztatott; — július 21-én pedig 1342. Nagy Lajos koronáztatott királylyá; ugyau-csak július 21-kén 1684-ben Károly lothar-ingiai herceg véres harc után Erdet visszafoglalta a töröktől; — július 29-kén 1491-ben II. Ulászló király vezéreii váro-sunkat Miksa német császártól visszafog-lalták véres küzdelem után s a rabló né-meteket e vidékről elűzték.

— Városunkban is beköszöntött a holt idény s közönségünk egy része fürdőkre vagy falukra eltávozott. A közeli fürdőhelyek is népesek. Bodajkon napról-napra gyara-podik a vendégek száma. Siófokon is nagy-számmal vannak körülökből ugy Füreden is, hol most az összes vendégek száma 299. De egyre gyarapodik e szám.

— A polgári lövöldében jul. 1-sején tartott czéllövészet alkalmával fegyverrel Hübner Ferencz szeget, Ascher Ferencz szeget, Hübner Rudolf szeget, s Mészáros Pál négyest; pisztolyal Szikla Gábor 4, Csapó István 4, Tatai Pál négyest lött 450 lövésből.

Magántanító az iskolai szünidők alatt. Egy a helybeli gymnasiumot ez évben végzett s az érettségi vizsgát jó sikerrel letett fiatalember, egy vagy több, akár gymnasiumi, akár reáltanuló tanítására, helyben avagy vidékre, az iskolai szünidők tartamára ajánlják. Szó, vagy írásbeli értesítés e lap szerkesztőségénél kapható.

A termés állapota. A hivatalos adatok nyomán megyénkben a termények állapota következő: Az ősziek bő termésre nyújtanak reményt; a takarmány jó; az őszi vetések szinte jók; a szőlők csekély terméssel bíznak, ugy a gyümölcsösök is.

A tanuló ifjuság eltávozott körünkől, mi is nagyon észrevehető, mert sokkal néptelenebbek utcáink, mint máskor, azonban ezen állapot csak 2 hóig tart s akkor viszont látjuk a muzsákiakat, óhajjuk, hogy akkor is a tanulási iránti vágy és buzgalommal lépjen át városunk határát.

Helyreigazítás. Lapunk 51-ik számában tévesen referálta tudósítónk, hogy sz. kir. Sz.-Fehérvár városa nincs azon huszonkégy törvényhatóság közt, a melyek Nyitramegye felirattal a magyar nyelv ügyében pártolták, sőt ellenkezésképpen a város bizottsága egyhangulag elfogadta Nyitramegye felirattal s a kérdéses nagy borderejű ügyben terjedelmes s okadott felterjesztést tett. Ezzel tartozunk a városi bizottmánynak, tudósítónkat pedig figyelmeztetjük, hogy híreit jövőre biztosabb forrásból merítse, vagy ha azt nem teheti: akkor inkább hallgasson, mint alaptalan híreket terjeszzen.

A palotavárosi kised ovoda tavaszi mulatsága múlt hó 28-án tartatott meg a rózsás-ligetben, szép számu közönség volt együtt, különösen szülők jelentek meg, gyönyörködni a kisedeken.

Vasárnap a lövöldökben kevés számu közönség gyűlt egybe s nem is volt sem táncz, sem tombola; de lövöldözés publikum volt, bár kevés. A pénteki multság s az igen nagy meleg meglátszott lövöldökben is.

Egy naptár czímjegyzék összeállítására felkerestek a naptár és évkönyv kiadók az Osztrák-Magyarbirodalomban. Adatokat, czime, alakja, és hány példányban jelenend meg, továbbá abbani sor, avagy oldalankénti hirdetésdíjáról tudósítást adni, esetleg egy mutatvány példány beküldését kéri. Az Aronzen Expedition G. L. Daube Singersstrasse, Bécsben.

A főgymnasiumban a kieresztési ünnepély és a „te deum laudamus“ múlt hó 29-én volt s a tanév ezzel befejeztett. A taneredmény itt is sikeres volt.

Köszönetnyilvánítás. Klöckner P. ur szívességéből azon kellemes helyzetben voltunk, hogy az imént lefolyt vizsgálatok után a kereskedelmi tanoda jobb tanulói között jutalommal 16 db hasznos és értékes könyvet eloszthattunk. Fogadjá érte hálás köszönetünket. Berndorfer Kálmán igazgató.

Szerencsétlenség. Szombaton egy emberek által hajtott vasuti kocsirol egy munkás leesett és igen súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen vigyázatlanságának lett áldozata.

Megyei hírek.

Pázmánd községben megürült rom. katolikus plébánia állomás Krizsán János nadapi plébánossal lett betöltve.

Bodajkon hetfőn bucsu volt s bucsujárás, nagyszámu közönség ment ki városunkból is és pedig egy nagyrésze gyalog a helybeli miveltebb osztályokból.

Intes a szülékhez. Pázmádon egy földész család egyetlen gyermekük 1 1/2 éves f. hó 24-kén magára hagyva, az udvaron játszott, onnan kimászott az utcára s ott egy árokba — melyben a szombati eső után még víz maradt fenn — arczul bele bukott s mire észrevették, már fulva volt. Képzeltető, hogy eme szerencsétlenség a szerető szülék keblében mily rettenetes sebet ejtett. Hol lenne ők egyhamar enyhítő balzsamot a bánattal telt szívükre?

Hymen. Scheffer János, pákozdi iskolamester ur, e napokban jegyzé el hü házaspárul, lovasberényi lakos t. Szabó Péter ur, kedves fiatal leányát: Katicza kisasszonyt. Áldás frigyukre!

Fővárosi hírek.

Még a tyúk is kikaparja. A „Budapesti Napilap“ minapi száma közölte azon albumot, melyet Haynának ajándékoztak az ugy nevezett gut gesinnt magyarok. A tömeges aláírók közt sok most is élő és tekintélyes egyénnek nevével találkozunk.

Fontos a helybeli ügyvédeknek. Dr. Luby Gyula köz és váltóügyvéd Budapesten központi értesítő irodát nyitott (belváros, aldunator 29. sz. a.) 12 frt előleg beiktatása mellett egy év folyamában értesíti vidéki kartársait a kir. ít. tábla, legfőbb ítélőszék, és semmitő széken előforduló ügyeikről s azoknak elintézését meg is sürgeti. — Ezen kívül csekély díjért más ügyekben is eljár.

Egy öt éves fiu felbotorkálván a vadász-utca 5. sz. házának tetejére, onnan leesett és az utcán levő gázlámpa állványán fennakadván, szörnyet halt.

A zölöfa-utcai szerb templomban minden isteni tisztelet után közös imádságot tartanak az orosz fegyverek győzelmeért.

Király ő Felsége a cseleji görög kat. hitközségnek, roskadozó plébánia temploma helyreállításához 100 forint segélyt adományozott.

Rudolf trónörökös pedig a fogarasi rom. kat. hitközségnek, templomi czelokra magán pénztárából szintén 100 forintot adományozott.

Országos hírek.

Püspök-Ladány mellett a napokban a vasuti vonat egy 15 éves fiut gázolt el, ki a töltés körül valószínűleg libákat őrzött. A vonat közeledtére a libákat el akarta hajtani, e közben a vonat által darabokra törtett. A libanyájból is több darab a robbogó vonat alatt veszett.

Ungvárott a kincstári fűrészfűrészet körül alkalmazott munkások egyike f. hó 21-dikén a gép által foszlányokra szaggatott.

Törökbarátság. A „P. L.“ kisázsiai harctéri levelezője az Araxes-völgy egyik helységéből, Chorastarból írja, hogy oda érkezvén nem tudott a tömeges katonai elszállások miatt lakást kapni. — Elment tehát a mudirhoz, hogy hatalmas uti formánja alapján lakást kérjen. — A mudir a kéresemnek nem tehetett eleget, de midőn meghallá, hogy a levelező magyar, tüstént kiköltözködött házából fivéréhez s a házat a levelező rendelkezésére bocsájtotta.

Csányi László, aradi vértanu ha gyatékából jutott közelébb b. Baldácsy Antal birtokába egy gyönyörű perzsa gyölk, melyet Csányinak a Diarbekiri pasa ajándékozott. A gyölk pengéje finom hullámozott perzsa-acél, markolata és hüvelyje veres, kék- és fehérrel gazdagon emailrozott sárgaréz, a hüvely két oldalán szines perzsa fejekkel. Baldácsy b. mint egyik leg híresebb hazafinak erekléjét, kegyeletesen őrizi ezen a maga nemében remek tárgyat.

Tűzvesztek. Sopronmegye Csér községe egészen a lángok martaléka lett. Csak három ház maradt meg. Biztosítva nem volt semmi. — Árvaszegye Nemesztő községben június 19-én 30 ház a meléképületekkel együtt a lángok martaléka lett. Leégett a templom s az izraelita zsinagoga is. — Mult esütörökön a Kanizsáról Sopronba jövő vonat katonáiból kirepült szikrák meggyújtották a Széchenyi gr. Czenk mellett fekvő erdejét; s a lángok csakhamar mintegy husz holdnyi területet hamvasztottak el. A gyorsan érkezett segélynek sikerült a nagyobb veszélyt elhárítani.

Az igazságügyminiszter körrendeletet intézett a törvényszékek- és járásbíróságokhoz, hogy a kincstár érdekeinek megóvása czéljából a bírósági végrehajtók az ingóságokra vezetett végrehajtási eljárás folyamában kibocsátandó igény- és árverési hirdetményt minden esetben az illető kir. adófelügyelőnek megküldjék; miután többször fordult az elő, hogy a közigazgatásilag eszközölt zálogolás után is a lefoglalt ingóságok bírói uton elárvereztetettek.

Villámütés. Adonyban jun. 21-kén délután egy derek, fiatal paraszt menyecskét, Vincze Imrénét, a ki várandós állapotban is volt, a villám agyon sujtott. A konyhában a szabad kémény alatt állott. Az eresz alatt volt tyukot tiz aprófiával együtt a villám szintén agyonütötte. — Pestmegyéből írják továbbá: Jun. 24-kén reggel 5 órakor retentő égháboru dühöngött Kiskörös és Vadkert fölött; a villámcsapás három férfi életét oltá ki; Dulai Pál kiskörösi, Petznik és Afert vadkerti lakosok életlen rogytak össze.

Farkasok. Hunyadmegyébe Veczle, Vulcsod és Herepe községek lakosai folyton panaszkodnak, hogy marháikban a farkasok által tetemes károkat szenvednek, s folyamodni szándékoznak a belügyérhez „hivatalos“ vadászatok tarthatása végett.

Tel a kánikulában. Fogarásról írják, hogy az utóbbi napokban a déli havasokon nagy hó esett, mely mintegy félig fehér lepelle borította a lejtőket. A környékbeli lakosok kénytelenek voltak előszedni a téli ruhákat.

Az országgyűlés, mint több oldalról hallani, e hó 8-án fog elnapoltatni, az őszi ülészek szept. 10—15-ike között nyílik meg. Az osztrák reichsrath pedig július 7-én napoltatik el és szept. 3-án kezdi meg újból ülészekését. A főrendi ház hétfőn kezdi meg a gyámügyi törvényjavaslat tárgyalását.

Áldott határ. A Makón megjelenő „Maros“ írja: Ki a természet pompájában gyönyörködni szeret, látogassa meg a héten határunkat, melyen az a ritkán látható 5 láb magas, gazdag buzavetés hullámszik. — Ily látványban kevésszer van szerencsénk

részesülni. Mäskor az ily sürtü vetés megdült, most a kedvező időjárásban megizmosodott száruk egyenesen emelik felfelé a teljes szemekkel rakott gabnaféjet. A legsebb reményekkel vagyunk elteleve az aratás iránt, ha az isten minden veszélytől megóvja, bőven jutalmazva lesz a szántó-vető fáradsága.

Külföldi hírek.

Montenegróban az egyesült török csapatok holnap megindulnak Cetinje felé. Visszavonulásukat Podgoriczához az ellenmondó hírekkel szemben az okozta, hogy Ali-Saib pasa hadait Bosso Petrovics vajda megverte és Spuz alá visszaszorította, mire Szulejman is sietve visszavonult.

A „Bassiret“ jelenti, hogy a Montenegróban működő csapatok parancsnokainak egyike fog montenegrói kormányzóvá kinevezettni.

Az orosz hadoszlopok tegnap Dzsinghangir verettek vissza. A harc egyre tart. — Csurukszut az oroszok kiűrtették s a törökök megszállották.

Bulgária egész sivatag; a nap heve mindent kiégetett s a mi takarmány volt, a lakosság eltette láb alól; a fák ki vannak vágva — Az oroszok ennél fogva négy heti élelemmel látják el magukat.

Az oroszok Russukot ostromzás alá készülnék fogni. — Gyurgyevo halomra van löve. — Kalaras alatt az orosz táborban typhus tört ki. — A cernavoda-küsztenzsei vonalon minden pillanatban döntő ütközet várható.

Gabona-ár július 1-én.

Table with 5 columns: 100 kilogramm, ft kr, ft kr, ft kr, ft kr. Rows include Tiszta buza, Kétszeres, Rozs, Arpa, Zab, Kukoricza.

Vasuti menetrend.

Table with 2 columns: Station, Time. Rows include Budapest, Kanizsara, Ujváros, Veszprem, Felelős szerkesztő: Boross Mihály.

Hirdetések.

Dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvos urnak Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2. Tisztelt ur!

Fölkérem önt, legyen szives posta utánvétel mellett az ön kitűnő Anatherin-szájvizéből számomra négy üveggel küldeni. Azért fordulok egyenesen önhöz, mert tapasztaltam, hogy más eladási üzleteknél ily nevezet alatt gyakran csak hamisítottak kaphatók.

Höz tisztelettel Titz Cornelia, cs. kir. alezredes neje. Graz, Ateungasse 1001. Kaphatók: Székesfehérvárott: Braun József, Diebálla György, Broszmann V., Pásztor S. gyógyszer. Szekerek és Homonyáskynál. Lovasberényben: Heiszler gyógyszer. Moórótt: Jeney. Pálotán: Wüthl Veszpremben: Guthard és fia, Tuszkán M. és társa, Ferenczy gyógyszer. Pápán: Tschelopen, Bernüller és Szabó gyógyszer. Dunaföldvár: Lukacs A. és Kubinyi gyógyszer. Duna-Vecsen: Künke gyógyszer. Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyszer. Polgárdin: Kampis József gyógyszer.

Még csak rövid ideig tart a TÖKÉLELETES VÉGELADÁS

potom árák mellett volt

Deutsch Dávid A. üzletben Székesfehérvárott.

A keleti háboru, melynek következményei kívüli üzletünket az al-dunai tartományok felé egészen megbécsíték, kényszerítettek, miszerint azt china-czüstáru-gyárunkat teljesen beszüntessük, s pompás china-czist gyártmányaink tömördek készletet az előállítási áron sokkal alább elárulnánk. Részletes árjegyzék kívántra megküldetik. Mérsékelt árak: azelőtt most csupán 6 db. kávéskanál frt. 3.50 frt. 1.60 6 „ evőkanál frt. 7.50 frt. 2.80 6 „ asztali kés frt. 7.50 frt. 2.80 6 „ asztali villa frt. 7.50 frt. 2.80 1 „ leves-szedő frt. 5.00 frt. 2.30 1 „ tej-szedő frt. 3.50 frt. 1.60 1 „ vaj-szelemlő frt. 5.00 frt. 2.00 1 „ cukortartó, zárral frt. 14.00 frt. 8.00 1 pár gyertartó frt. 8.00 frt. 3.00 6 db. kés-nyugató frt. 6.00 frt. 2.70 6 „ csemegé-villa frt. 6.00 frt. 2.50 6 „ csemegé-kés frt. 6.00 frt. 2.50 Legújabb készletgomb-készlet géppel á frt. 1.00, parafadugók állatfejekkel á 40 kr., 1 db. szivar-kedohány-szelemlő á frt. 2.00. Továbbá pompás fincsák, kávé- és tea-ibrik-asztaliékek, fali csillárok, czukor-hintók, tojás-kész-letek, fogpiszkáló tartók, cezet és olajkészletek és más egyéb számos czikkék, stb. szintely megjelölt árakon. Különösen figyelemre méltó 6 db. evőkanál, 6 db. villa, 6 db. kávéskanál 8 db. kés mind a 24 db. egyfűttvéve elegans tokban 24 frt. helyett csak 10 frt. Ugyanaz britani-czistből, mind a 24 darab elegans tokban csak 7 frt. Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítottunk. Cím: F. REIS B., Bécs, Rothenthorstrasse 29.

Szállírdan álló és szállítható fogas cséplőgépek kézi- és járgányhajtásra 1-6 löreűjűg készíti mint különlegességet Umrath és társa gazdasági-gyára Prágában. Ábrákkal ellátott árjegyzék díjmentesen megküldetik. Minden gépért kezesesség. Gyakorolt ismételtőlök kerestettek.

Német-kreutzli savanyuviz. (Rudolf-forrás.) Legtisztább, vasmentes, égvényes savanyuviz. Vegyelemezte Dr. R. Fresenius udvari tanácsos és tanár Wiesbadenben.

Ismeretes mint igen fűdítő és kellemes italné savanyuviz, ugyszinte hathatós gyögyerejű az emberi szervezetre hevenyes sakhártya bántalmainál. — Közvetlen megrendelések vagy tudósítások a következő helyeken teendők:

Langfelder Ede, a forrás tulajdonosánál, Bécs Johannesgasse 12. vagy a forrás igazgatóságnál, Német-Kreutz, Sopron mellett. A soproni állomástól csomagolással együtt. 1 láda 25 db. 1/2 literes üvegekben 4.50. 1 láda 25 db. 1/2 literes üvegekben 6.50. Raktár Székesfehérvárott Markusz Mihálynál nádor-utca 3. sz. a püsköli-lak átellenében.

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ-FORRAS a budai valamint minden bel- és külföldi keserűvizek közül legértelmesebbnek van elismerve; enyhe íze miatt pedig különösen ajánlatos mint legkellemesebb, leghatásosabb keserűviz, mely hatás előidézésére az egyéb keserűvizeknél szokásos adagoknak csak felét igényli. Nagyban raktár Székesfehérvárott: Diebálla György gyógyszerész, Körösi J., Reichard és társa fűszerkereskedésben. Kapható minden gyógyszertárban s fűszerkereskedésben és a forrásigazgatóságnál Budapesten.